

Granskning av placeringar och öppenvårdsinsatser

Hultsfreds kommun

Karin Magnusson

Ellen Röllgårdh

Innehållsförteckning

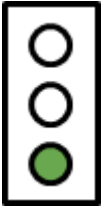

Sammanfattning	2
Inledning	4
Hultsfreds kommun	6
lakttagelser och bedömningar	7
Rutiner för öppenvårdsinsatser	7
Vårdplan och genomförandeplan	8
Målen vid placeringar	10
Rutiner för uppföljning av placering	11
Ekonomisk uppföljning	12
Revisionell bedömning	15
Rekommendationer	15
Bilagor	16

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Hultsfreds kommun genomfört en granskning av placeringar och öppenvårdsinsatser.

Vår bedömning är att socialnämnden i allt väsentligt har en ändamålsenlig uppföljning av placeringar vuxna samt av barn och ungdomar enligt SoL (Socialtjänstlagen) LVM (Lagen med särskilda bestämmelser om vård av missbrukare) och LVU (Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga).

Vår bedömning baseras på bedömningen av de fem revisionsfrågorna i granskningen, vilka framgår nedan. Bedömningen görs på en tregradig skala (uppfyllt, delvis uppfyllt, eller ej uppfyllt). Motivering till bedömningen av de respektive revisionsfrågorna framgår även under varje avsnitt i den löpande rapporten.

Revisionsfråga	Kommentar	
Revisionsfråga 1: Finns det dokumenterade rutiner för hur öppenvårdsinsatser ska användas inför, under och efter placering?	Uppfyllt Det finns upprättade rutiner och ett vedertaget arbetssätt som innebär att öppenvårdsinsatser utifrån individens behov används före, under och efter placering. Även uppföljning av öppenvårdsinsatser för barn och unga finns tydliggjort i rutiner.	
Revisionsfråga 2: Finns vårdplaner och tillhörande genomförandeplaner till respektive placeringsbeslut?	Uppfylld Vi konstaterar att det finns implementerade rutiner för att vårdplaner och genomförandeplaner ska upprättas och sedan uppdateras utifrån behov. Vi konstaterar utifrån aktgranskning att aktuella vårdplaner och genomförandeplaner finns i samtliga fall i stickprovet även om det för ett av ärendena blivit en fördröjning. Det finns också enligt vår bedömning ett bra stöd till socialsekreteraren genom upprättat årshjul för placeringsärenden.	
Revisionsfråga 3: Är målen vid placeringar individuella, tydliga och tidsbestämda?	Delvis uppfyllt Vi konstaterar att målen är formulerade utifrån individens situation och enligt de mallar som finns för uppdrag respektive vårdplan. Vi konstaterar dock att de mål som vi sett i aktgranskningen generellt inte på ett tydligt sätt är formulerade så att de kan uppfyllas inom ramen för placeringen. Därmed är målen inte alltid vägledande i när placeringen kan upphöra.	

<p>Revisionsfråga 4: Finns det skriftliga rutiner för hur uppföljning ska ske av den enskilda placeringen?</p>	<p>Uppfylld Vi konstaterar att uppföljning av placeringar genomförs enligt gällande rutiner och att överväganden av socialnämnden baserat på aktgranskning görs enligt socialtjänstlagen.</p>	
<p>Revisionsfråga 5: Sker det en ekonomisk uppföljning av externa placeringar och öppenvårdsinsatser ?</p>	<p>Uppfylld. Vi konstaterar att nämnden löpande tar del av en ekonomisk uppföljning som innefattar fördelningen av kostnader inom IFO:s verksamheter. Nämnden tar även del av kostnadsutveckling över tid och uppgifter om antalet placeringar över tid.</p>	

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till socialnämnden:

- Säkerställ att målen för placeringar utformas så att de är tydliga och avgränsade till att gälla själva placeringen.

Inledning

Bakgrund

Enligt Socialtjänstlagen skall socialnämnden utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan eller på annat sätt har kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden. Utredningen ska mynna ut i en individuell bedömning av den enskildes behov.

Faktorer såsom personalförändringar, avsaknad av alternativt bristande kännedom om riktlinjer och rutiner samt eventuella oklarheter i informationsöverföringen mellan beställare(myndighetsutövarna) och utförarverksamheten (tex öppenvården) riskerar försämra rättssäkerheten, inom individ- och familjeomsorgen.

Det har visat sig ha stor betydelse hur handläggningen utformas, hur den följs upp samt hur målen utformas i de beslut som fattas. Att placera individer på institution är ett stort ingrepp för den enskilde individen och dessutom är det ett kostsamt uppdrag för kommunen. Hur kommunen organiserar alternativa lösningar på hemmaplan samt hur man följer upp HVB-placeringar samt andra externa placeringar är centralt för hur dessa insatser kommer att lyckas samt hur kostnadsnivån kommer att bli inom denna verksamhet.

Med anledning härav, väljer Hultsfreds kommuns revisorer att granska denna verksamhet och gör i sin risk och väsentlighetsanalys bedömningen att detta arbete bör genomföras under 2020.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att säkerställa att socialnämnden har en ändamålsenlig uppföljning av placeringar vuxna samt av barn och ungdomar enligt SoL (Socialtjänstlagen) LVM (Lagen med särskilda bestämmelser om vård av missbrukare) och LVU (Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga).

- Finns det dokumenterade rutiner för hur öppenvårdsinsatser ska användas inför, under och efter placering?
- Finns vårdplaner och tillhörande genomförandeplaner till respektive placeringsbeslut?
- Är målen vid placeringar individuella, tydliga och tidsbestämda?
- Finns det skriftliga rutiner för hur uppföljning ska ske av den enskilda placeringen?
- Sker det en ekonomisk uppföljning av externa placeringar och öppenvårdsinsatser?

Revisionskriterier

- Socialtjänstlagen
- Lagen om vård av unga (LVU)
- Lagen om vård av missbrukare (LVM)
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd och handläggningen inom socialtjänsten (SOSFS 2014:5)

Avgränsning

Området LSS¹ granskas inte. Granskningen omfattar enbart placeringar under 2020. Placeringar som gjorts tidigare och där placeringen avslutats innan 2020 kommer inte att omfattas.

Metod

Granskningen har genomförts genom granskning av relevanta riktlinjer och rutiner. Aktgranskning har genomförts för ett urval av akter där placeringar har gjorts. Därtill har intervjuer genomförts med socialchef, sektionschef IFO Vuxen, sektionschef IFO Barn och familj samt socialsekreterare.

¹ Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Hultsfreds kommun

Socialnämnden ansvarar bland annat för omsorg och service, upplysningar, råd, stöd och vård, ekonomisk hjälp och bistånd till familjer och enskilda som behöver det.

Socialförvaltningen lyder under socialnämnden och leds av socialchef. Inom socialförvaltningen arbetar individ och familjeomsorgen (IFO) med försörjningsstöd, våld i nära relationer, missbruksvård, ensamkommande, barn och familj mm. IFO vuxen leds av sektionschef och där arbetar vid tidpunkten för granskningen tre socialsekreterare med vuxenärenden och drygt åtta socialsekreterartjänster arbetar med försörjningsstödsärenden. Det finns även tre behandlare som arbetar med vuxenärenden. Inom IFO barn och familj finns två sektionschefer varav en har mer ansvar för myndighetsutövningen och en för förebyggande insatser och andra behandlingsinsatser. Inom IFO barn och familj arbetar sju socialsekreterare och fyra behandlare.

Iakttagelser och bedömningar

Iakttagelserna för revisionsfråga 1-4 kommer att redovisas för vuxna och barn/unga separat då lagstiftningen avseende placeringar skiljer sig åt.

Rutiner för öppenvårdsinsatser

Revisionsfråga 1: Finns det dokumenterade rutiner för hur öppenvårdsinsatser ska användas inför, under och efter placering?

En effektiv vård och användande av placeringsalternativ hänger ofta ihop med kommunens förutsättningar för att bedriva vård på hemmaplan. Det är också väsentligt att det finns väl fungerande rutiner och arbetssätt för att på ett önskvärt sätt koppla ihop vården på hemmaplan med placering i de fall sådan krävs. Väl fungerande rutiner och arbetssätt vad det gäller användandet av öppenvård i relation till placering kan ha stor betydelse för resultat och placeringstid.

Iakttagelser Vuxna

Vi har i granskningen tagit del av *Rutin för ansökan om placering i HVB, 2017-07-05* som beskriver handlägningsförfarandet vid ansökan om HVB vuxen. Det framkommer av rutinerna att öppenvårdsinsatser ska övervägas vid avslag om HVB samt vid avslutade HVB-insats.

I intervjuer beskrivs att öppenvårdsinsatser används i så stor utsträckning det går och att placering är ett alternativ först efter att öppenvårdsinsatser testats eller övervägts. Det framhävs att det är individens behov som är styrande för vilken insats som blir aktuell. I enlighet med gällande rutin så görs det också enligt de intervjuade en bedömning av behov av öppenvårdsinsats då placering avslutas. Rutiner och riktlinjer upplevs generellt som väl förankrade i verksamheten då de tagits fram och reviderats av arbetsgruppen gemensamt.

Det finns även mer intensiva öppenvårdsinsatser som kan erbjudas i aktuella fall. Den intensiva öppenvårdsinsatsen bygger på nästan daglig kontakt mellan individ och behandlare, och flera olika behandlare och instanser kan vara inkopplade samtidigt.

Samverkan vid en individs utskrivning från placering uppges ibland fungera väl och ibland innebära svårigheter exempelvis till följd av att individen skrivs ut från slutenvård som geografiskt långt bort från Hultsfred, och fysiska samordningsmöten inte är självklart. Det finns en samverkansöverenskommelse som dock har underlättat arbetet och gjort vårdkedjan mer sammanhängande. Samverkansöverenskommelsen är från 2017 och avser riskbruk, missbruk och beroende för Hultsfreds kommun och tidigare Landstinget i Kalmar.

Barn och unga

Rutin *Öppenvårdsinsats vid placering* (datum saknas) beskriver användning av öppenvård före, under och efter placering av barn som är placerade enligt SoL eller

LVU. Det kan handla om öppenvårdsinsatser i form av exempelvis samtal med behandlare eller en kontaktperson. Rutinen beskriver att insatsen även kan inkludera insatser för att stärka relationen mellan barn och vårdnadshavare. Behovet av öppenvårdsinsatser behöver enligt rutinen ses över kontinuerligt under placeringen.

Det finns tillhörande handläggningsrutiner för *Uppföljning av öppenvårdsinsats i form av kontaktperson*, reviderad 2018-10-10 samt *Uppföljning av öppenvårdsinsats i form av behandlarkontakt*, upprättad 2018-10-10.

I intervjuer uppges det vara ett stort fokus på öppenvårdsinsatser inom verksamheten och att utifrån individens behov ta fram lämpliga insatser. De allra flesta som placeras uppges ha haft en öppenvårdsinsats innan. Liksom på vuxensidan finns även en mer intensiv öppenvårdsinsats, inom IFO barn och familj kallat mellanvårdsinsats, där ett team med socialsekreterare och familjebehandlare arbetar med familjen. I *Lathund för mellanvårdsinsatser*, 2020-08-18 beskrivs att familjen måste vara delaktig, och att mellanvårdsinsats beviljas som en frivillig insats enligt 4:1 SoL.

Mellanvård kan beviljas oberoende av om barnet/ungdomen är placerad enligt LVU, SoL, eller inte alls är placerad. Mellanvården bedrivs som en insats innan eventuell placering, under pågående placering och/eller efter placering. Mellanvård är en resurskrävande insats, där det är önskvärt att man ser resultat inom fyra till sex månader, för vidare utvärdering om det ska övergå till familjebehandling, en (ny) placering, eller avslutas.

Den löpande uppföljningen av öppenvården och eventuell placering beskrivs underlättas av att de som arbetar med barnet/ungdomen sitter i samma lokaler och kan ha frekventa avstämningar.

Bedömning

Vår bedömning är att revisionsfrågan är uppfylld. Det finns upprättade rutiner och ett vedertaget arbetssätt som innebär att öppenvårdsinsatser utifrån individens behov används före, under och efter placering. Även uppföljning av öppenvårdsinsatser för barn och unga finns tydliggjort i rutiner.

Vårdplan och genomförandeplan

Revisionsfråga 2: Finns vårdplaner och tillhörande genomförandeplan till respektive placeringsbeslut?

Enligt socialtjänstlagen 11 kap 3 § ska det när någon behöver vårdas i ett hem för vård eller boende, stödboende eller familjehem en plan upprättas för den vård som socialnämnden avser att anordna (vårdplan).

För barn och unga som vårdas i ett hem för vård eller boende, stödboende eller familjehem ska en plan upprättas över hur vården ska genomföras (genomförandeplan).

lakttagelser

Vi har för granskningen genomfört intervjuer men också en aktgranskning för att titta på efterlevnaden av ovanstående krav. Våren 2020 var det totalt 25 individer som haft placering på familjehem, tre på HVB, två på stödboende och åtta placeringar på HVB

vuxen. Stickprovet bestod av totalt tio akter; fem ärenden på familjehem, en placering på HVB, en på stödboende och tre placeringar på HVB vuxen.

För varje ärende har vi tagit del av placeringsbeslut, vårdplan, genomförandeplan samt senaste uppföljning av beslutet.

Vuxen

Socialnämndens riktlinjer för vuxna med missbruk/beroendeproblem, antagna 2012-02-09 innehåller bl a information om upprättandet av uppdrag (vårdplan) och genomförandeplan.

Uppdrag beskrivs i intervjuer upprättas direkt i anslutning till placering och sedan revideras vid behov. Detta har verifierats i aktgranskningen.

I *Ramavtal HVB Vuxna med missbruk 2016*, som är kommunens avtal med SKL Kommentus (avtalsperiod 2017-09-15 tom 2019-09-14 men enligt intervju fortfarande aktuellt) är det tydliggjort att upphandlat HVB ansvarar för att upprätta en genomförandeplan. Utföraren har inte rätt till betalning förrän denna genomförandeplan kommit uppdragsgivaren till handa. Enligt intervjuer inkommer genomförandeplaner i regel. I vissa fall får socialsekreterare påminna boendet. I de fall det rör sig om HVB utanför ramavtal tar de oftast längre tid för socialsekreteraren att få genomförandeplanen. Inkomna genomförandeplaner placeras i individens fysiska akt. Aktuella genomförandeplaner har verifierats genom aktgranskningen.

Barn och unga

Rutinen *Vårdplan och genomförandeplan*, 2017-11-30 beskriver bland annat att vårdplanen ska fokusera på vad som behöver göras medan genomförandeplanen ska beskriva hur det ska gå till. Enligt intervjuer upprättas vårdplan inom rimlig tid i anslutning till placeringsbeslutet. I aktgranskning framkommer att sju av åtta ärenden har en upprättad vårdplan i anslutning till placeringsbeslutet. För ett av ärenden har det tagit sex månader från placeringsbeslutet till att vårdplan finns upprättad. Detta beskrivs i intervju bero på att det rör sig om ett ärende som varit aktuellt under längre tid med många omplaceringar. Det har funnits en vårdplan men inte till det senaste placeringsbeslutet.

En genomförandeplan ska enligt rutinen upprättas vid vård i familjehem eller på HVB. Genomförandeplanen ska upprättas i samband med att barnet placeras och tillsammans med barnet, vårdnadshavarna och den som ger vården. Vid placering på HVB ansvarar boendet för att göra genomförandeplanen. Vid placering i familjehem är det ansvarig socialsekreterare som ansvarar för att skriva genomförandeplanen.

I aktgranskning framkommer att det finns upprättade genomförandeplaner för de åtta ärendena och att det i regel har dröjt ett par månader efter placeringsbeslut innan genomförandeplan finns på plats. I intervjuer beskrivs att ansvarig socialsekreterare ofta får påminna HVB om att genomförandeplan ska inkomma. I de fall en genomförandeplan inte inkommer från HVB-boende inom rimlig tid ska socialsekreterare se till att genomförandeplan upprättas. Denna åtgärd uppges dock inte ha behövt vidtas de senaste åren. Det finns ingen motsvarande rutin som för placeringar av vuxna där utföraren inte har rätt till betalning förrän genomförandeplanen kommit uppdragsgivaren till handa. Varje socialsekreterare inom IFO barn och familj har få placeringar och sköter

varje betalning av fakturor. Socialsekreterarna anses på så sätt ha god kontroll över att genomförandeplaner har inkommit enligt rutin för de ärenden vars fakturor de behandlar.

I rutinen framkommer att vårdplanen ska revideras så fort målen i vården förändras eller då barnets behov förändras. Minst en gång per år ska vårdplanen ses över. Genomförandeplanen ska revideras kontinuerligt, minst två gånger per år. Detta beskrivs i intervjuer göras enligt rutin eller oftare.

Det är socialsekreterarnas ansvar att löpande ha koll på att vårdplaner och genomförandeplaner hålls uppdaterade. För varje placeringsärende ska mallen *Årshjul socialsekreterare* användas. Årshjulet innehåller momenten som löpande under ett år ska genomföras i relation till placeringen. Årshjulet läggs i akten och underlättar för ansvarig socialsekreterare liksom för om någon annan socialsekreterare behöver ta över ärendet.

I *Rollbeskrivning socialsekreterare*, 2017-11-30, framgår bl a att socialsekreterarens uppdrag är att uppdatera vårdplanen när målen eller vården förändras och de rutiner som finns kring detta.

Bedömning

Vår bedömning är att revisionsfrågan är uppfylld. Vi konstaterar att det finns implementerade rutiner för att vårdplaner och genomförandeplaner ska upprättas och sedan uppdateras utifrån behov. Vi konstaterar utifrån aktgranskning att aktuella vårdplaner och genomförandeplaner finns i samtliga fall i stickprovet även om det för ett av ärendena blivit en fördröjning. Det finns också enligt vår bedömning ett bra stöd till socialsekreteraren genom upprättat årshjul för placeringsärenden.

Målen vid placeringar

Revisionsfråga 3: Är målen vid placeringar individuella, tydliga och tidsbestämda?

Det är väsentligt att vård ges med utgångspunkt i den enskildes behov och inte är en konsekvens av andra faktorer. Det är därför viktigt att de mål som också formuleras är individuella. Detta kan vara svårt att bedöma som utomstående när de individuella förutsättningarna inte är kända. Däremot så går det att se om det används generella formuleringar eller allmängiltiga mål.

För att skapa en tydlighet i syftet med placeringen och vad som krävs för att placering ska kunna övergå i annan vårdform så har vi också tittat närmare på målformuleringar. Det finns inget lagstiftat eller formaliserat krav kring detta, men vår utgångspunkt i granskningen har varit att målen utöver ovanstående krav även bör vara formulerade så att det är tydligt vad som krävs för att placering ska kunna upphöra.

lakttagelser

Vuxen

Det finns en upprättad mall för att skriva uppdrag, framtagen 2019-12-06. I aktgranskning har det verifierats att mallen används. Mallen innehåller en rubrik där syfte ska anges och en där mål ska listas.

Stickprovet visar att uppdragen innehåller mål som att exempelvis få sina behov tillgodosedda, ha en god psykisk hälsa och observera sina behov i vardagen. I intervjuer framkommer att utformningen av målen upplevs som ett utvecklingsområde. Det finns en svårighet i att inte skapa för generella och långsiktiga mål utan snarare mål som är formulerade så att de kan uppfyllas och placeringen därmed avslutas.

Sektionschef beskrivs ha uppföljningar med socialsekreterare månadsvis då utformningen av mål är ett av områdena som berörs.

Barn och unga

Rutinen *Vårdplan och genomförandeplan*, 2017-11-30 beskriver att målen med placeringen ska uppges utifrån barnets behov. Det slås fast att det är viktigt att målen med vården är så tydligt och konkret som möjligt. Vårdplanen bör också innehålla förutsättningarna som måste vara uppfyllda för att vården i den form som ges för stunden ska kunna upphöra.

I aktgranskning framkommer mål exempelvis som att ha en god fysisk och psykisk hälsa, få möjlighet att utveckla sin identitet och stärka sitt egna "jag". Liksom i intervjuerna gällande placeringar på HVB för vuxna framkommer i intervjuer inom IFO barn och familj att målformuleringar är ett utvecklingsområde. Det beskrivs vara en levande diskussion inom arbetsgruppen gällande hur målen kan skrivas för att vara sådana som kan uppfyllas inom ramen för placeringen snarare än på längre sikt.

Bedömning

Vår bedömning är att revisionsfrågan är delvis uppfylld. Vi konstaterar att målen är formulerade utifrån individens situation och enligt de mallar som finns för uppdrag respektive vårdplan. Vi konstaterar dock att de mål som vi sett i aktgranskningen generellt inte på ett tydligt sätt är formulerade så att de kan uppfyllas inom ramen för placeringen. Därmed är målen inte alltid vägledande i när placeringen kan upphöra.

Rutiner för uppföljning av placering

Revisionsfråga 4: Finns det skriftliga rutiner för hur uppföljning ska ske av den enskilda placeringen?

lakttagelser

Vuxen

Uppföljning av placeringen ska ske minst var sjätte månad eller vid behov enligt nämndens riktlinjer för vuxna med missbruk/beroendeproblem. Enligt intervjuer har uppföljning genomförts som planerat även under den pågående pandemin. Dock har vissa av uppföljningarna genomförts på distans genom digitala kommunikationsmedel. Socialsekreterarna upplever att det i vissa fall med digitala uppföljningar har varit svårt att få en lika god inblick i individens situation som vid fysiska besök. Det lyfts dock även att de digitala kontakterna inneburit att mycket restid försvunnit som istället kunnat användas till andra arbetsuppgifter.

Barn och unga

I rutinen *Uppföljning av placerade barn*, 2017-11-30, framgår socialnämndens lagstadgade skyldigheter avseende uppföljning av placerade barn och att uppföljning

ska följa BBIC-mall². Enligt rutinen ska dokumentet "Uppföljning av vård" i Treserva användas vid varje uppföljning. Uppföljningen ska syfta till att se huruvida målen för placering uppfylls samt att garantera att det är en trygg och säker vård för barnet. Vid uppföljningen ska man ta ställning till om målen i genomförandeplan och vårdplan är uppfyllda eller behöver revideras.

Socialsekreteraren ska enligt rutin träffa barnet minst fyra gånger per år. I början av en placering bör kontakten vara tätare. Detsamma gäller om det framkommer någon form av problem med placeringen. För att kunna göra en noggrann uppföljning av vården och barnets situation anger rutinen att det är viktigt att ta in information från andra berörda aktörer såsom skola, BUP, sjukvården. Uppföljningen ska inte enbart byggas på familjehemmets beskrivningar om barnet utan andra aktörers uppgifter är viktiga för att upptäcka eventuella missförhållanden samt få material till underlag för samtal med barnet. I rutinen finns de frågor som ska ställas till barnet, familjehemmet, föräldrar och god man/särskild förordnad vårdnadshavare under varje sexmånadersperiod.

I intervjuer framkommer att uppföljningar görs i enlighet med rutin och oftast mer frekvent än fyra gånger per år. I något enstaka fall har det tagits ett aktivt beslut om att uppföljning ska göras två gånger per år utifrån den individens behov. Till följd av coronapandemin har vissa uppföljningar under det senaste halvåret skett via telefon eller exempelvis Skype. Skyddsutrustning vid hembesök har använts i de fall det behövs.

I socialtjänstlagen 6 kap 8 § anges att om ett barn vårdas med stöd av lagen i ett annat hem än det egna, ska socialnämnden minst en gång var sjätte månad överväga om vården fortfarande behövs och hur vården bör inriktas och utformas. I aktgranskning framkommer att samtliga ärenden har omprövats av socialnämnden minst inom sex månader från placeringsbeslutet.

Bedömning

Vår bedömning är att revisionsfrågan är uppfylld. Vi konstaterar att uppföljning av placeringar genomförs enligt gällande rutiner och att överväganden av socialnämnden baserat på aktgranskning görs enligt socialtjänstlagen.

Ekonomisk uppföljning

Revisionsfråga 5: Sker det en ekonomisk uppföljning av externa placeringar och öppenvårdsinsatser?

lakttagelser

Enligt intervjuer görs ekonomisk prognos av respektive sektionschef under mars, april, maj, juni, augusti, september, oktober, november och december. Det beskrivs att det inför varje prognos tas fram underlag för kostnader för alla poster i verksamheten.

På individnivå följs dessutom insatser upp regelbundet av ansvarig socialsekreterare som rapporterar till ansvarig arbetsledare om det skett förändringar i vårdbehov/insatsbehov. Vid ändrade förhållande av svårighetsgrad i insats förhandlas priset med extern uppdragsgivare.

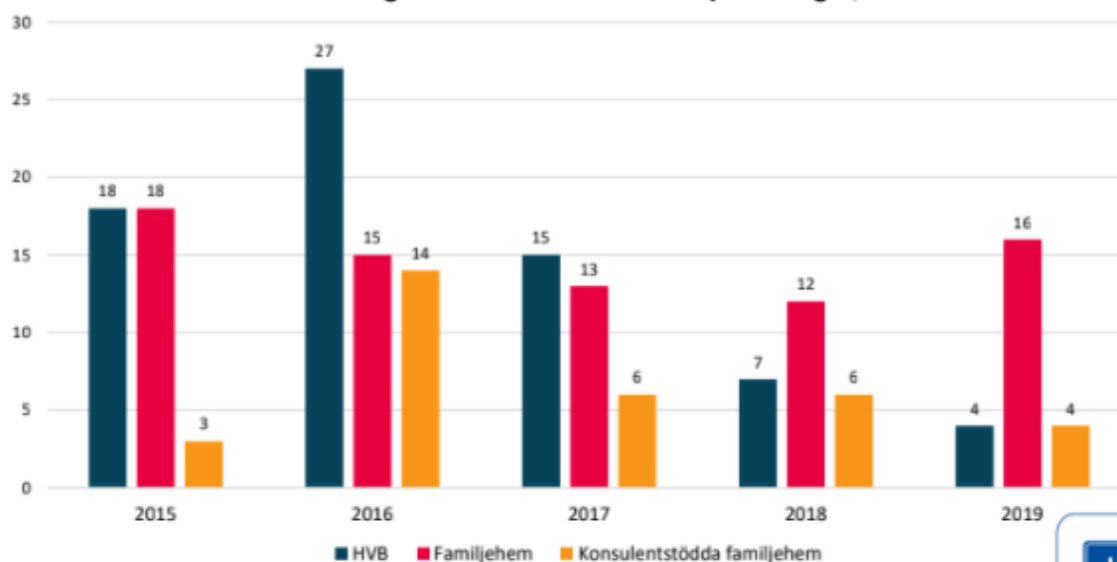
² BBIC är socialstyrelsens utredningsmall och står för barns behov i centrum.

Vid granskning av nämndens protokoll från 2019-08-14 till och med 2020-08-12 framkommer att nämnden tagit del av ekonomisk prognos på mötet i oktober 2019, ekonomisk redovisning 2019 samt kostnadsanalys inför budget 2021 på mötet i februari 2020 och delårsrapport på mötet i juni 2020.

I det underlag som nämnden tagit del av framkommer prognos och budgetavvikelser för socialnämnden totalt, på IFO-nivå och även utifrån olika poster inom IFO såsom ensamkommande barn, HVB barn och ungdom, socialkontoret barn och ungdom, HVB Missbruk etc. Nämnden tar även del av underlag som visar kostnadsutvecklingen och antalet placeringar över tid liksom bilden nedan. Antalet barn och unga som varit aktuella för placeringar, samt antalet ensamkommande barn, har minskat sedan 2015. Detta medför även minskade intäkter för ensamkommande barn.

Antal barn och unga som varit aktuella för placeringar, 2015-2019

Av underlaget som presenteras för nämnd och i intervjuer beskrivs att kostnaderna inom IFO vuxen, framför allt inom HVB missbruk och skyddat boende, ökat de senaste åren. Det framkommer att kommunens kostnader för missbruk och skyddat boende 2018 låg över rikets snitt. I intervjuer lyfts ett förändrat samhällsklimat med en ökad psykisk ohälsa, missbruk och hedersproblematik som avgörande för de ökade kostnaderna inom verksamheten. Det beskrivs vara liknande problematik, och därmed kostnadsutveckling, i landet i stort och framför allt i kommuner med liknande socioekonomiskt utgångsläge som Hultsfred.

Öppenvården framförs i intervjuer vara prioriterad och det uppges finnas en medvetenhet hos både politiken och verksamheten kring vikten av att satsa på öppenvården bland annat för att minska placeringskostnader.

Kostnaden för IFO barn och familj har minskat de senaste åren. Till stor del uppges detta bero på att verksamheten aktivt arbetat för att minska externa placeringar och att verksamheten satsat på öppenvården för att, där det är möjligt, arbeta med barnet/ungdomen och familjen innan det behöver gå så långt som till placering.

Av de intervjuade uppges nämnden vara insatt och intresserad i arbetet och ställer frågor kring enskilda placeringar och verksamheten i stort. Förste socialsekreterare från IFO barn och familj, och den socialsekreterare med aktuellt ärende från IFO vuxen, är med och föredrar individärenden för nämndens utskott.

Bedömning

Vår bedömning är att revisionsfrågan är uppfylld. Vi konstaterar att nämnden löpande tar del av en ekonomisk uppföljning som innefattar fördelningen av kostnader inom IFO:s verksamheter. Nämnden tar även del av kostnadsutveckling över tid och uppgifter om antalet placeringar över tid.

Revisionell bedömning

Vår samlade bedömning är att socialnämnden i allt väsentligt har en ändamålsenlig uppföljning av placeringar vuxna samt av barn och ungdomar enligt SoL (Socialtjänstlagen) LVM (Lagen med särskilda bestämmelser om vård av missbrukare) och LVU (Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga).

Vår bedömning grundar sig på iakttagelser och bedömningar för respektive revisionsfråga vilka framkommer av rapporten.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till socialnämnden:

- Säkerställ att målen för placeringar utformas så att de är tydliga och avgränsade till att gälla själva placeringen.

Bilagor

Följande underlag har beaktats inom ramen för granskningen:

- Ekonomirapport till socialnämnden 2019-10-09
- Ekonomirapport till socialnämnden 2020-06-10
- Presentation för nämnden verksamhetsfakta inför budget 2021
- Mall för att skriva Uppdrag (vårdplan vuxen)
- Rutin för uppföljning av öppenvårdsinsats i form av kontaktperson
- Rutin för uppföljning av öppenvårdsinsats i form av behandlarkontakt
- Öppenvårdsinsats vid placering
- Lathund för mellanvårdsinsatser
- Rutin för ansökan om placering i HVB
- Rollbeskrivning socialsekreterare
- Rutin för avtal med HVB, konsulentstödda företag & extern öppenvård
- Rutin för vårdplan och genomförandeplan
- Mall för årshjul socialsekreterare
- Ramavtal HVB Vuxna med missbruk 2016
- Socialnämndens riktlinjer för vuxna med missbruks- och beroendeproblem
- Rutin för uppföljning av placerade barn

2020-11-17

Caroline Liljebjörn

Caroline Liljebjörn
Uppdragsledare

Karin Magnusson

Karin Magnusson
Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Hultsfreds kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 12 maj 2020. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.